

13.9.2017

Espoon kaupungin kirjaamo, PL 1,
02070 ESPOON KAUPUNKI
kirjaamo@espoo.fi

Espoon ympäristöyhdistys ry
Villa Apteekki, Pappilantie 5, 02770 Espoo, www.sll.fi/espoo
Vastine pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteeseen virpi.sahi@sll.fi

Asia:

Huomautus maisematyölupaan (2017-1306) Leppävaaraan Sotatuomarinpuiston ja Kenttäpäälikönpuiston (51 P 57, 51 P 77 ja 51 E 17) alueella

Espoon ympäristöyhdistys on 1.9.2017 antanut lausuntonsa Espoon kaupungin tulevasta (2017/2018) metsätyöohjelmasta. Lausunnon valmistelun yhteydessä on tehty maastokatselmus mm. Sotatuomarinpuiston alueelle. Tässä huomautuksessa on tukeuduttu kyseisestä työohjelmasta annettuun lausuntoon. Maisematyölupahakemuksen toimenpidekuvaukset eroavat kuitenkin jossakin määrin metsätyöohjelman toimenpidekuvauksista, jolloin myös toimenpiteiden kommentointia on jouduttu hieman täsmentämään.

Yleisiä huomioita

Maisematyölupahakemuksessa esitetyt hakkuiden perusteet ovat osin järkeviä (mm. tonttien reunojen tilan tarkastus), mutta osaltaan perusteet eivät kestä. Tämä koskee erityisesti hakkuiden perustelua virkistyskäytöllä ja vallihautojen saattamisella paremmin näkyviin.

Liito-oravan yhtä esiintymisaluetta koskevaa tietoa lukuun ottamatta kaupungilta näyttää puuttuvan kaikki pohjatieto useiden kuvioiden Etelä-Espoon oloissa merkittävistä METSO-elinympäristöihin ja lehtojen osalta uhanalaisiin luontotyyppisiin liittyvistä luontoarvoista. Ongelmaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota, koska sama asia on havaittu toistuvasti kaupungin metsätyöohjelmia kommentoitaessa.

Koska Sotatuomarinpuiston alueella on selvästi merkittävää potentiaalia uhanalaisen ja vaateliaan lahopuulajiston esiintymiseen, luvassa tulee ohjeistaa myös se, että pääosa kaadettavista järeämmistä puista tulee jättää maalahopuiksi.

Huomioita Sotatuomarinpuiston alueen luontoarvoista ja metsänhoitotarpeista elokuussa 2017 tehdyn maastokäynnin perusteella

Sotatuomarinpuisto on puustoltaan ja biotoopeiltaan monipuolinen metsäinen alue (noin 7,5 ha) Mäkkylässä. Alue liittyy etelässä metsäiseen Mäkkylänkallio-Komendantinmäen alueeseen. Sotatuomarinpuiston arvokkaat lehdot jatkuvat koillisessa myös hieman Helsingin puolelle. Yhtenäinen metsäinen luontoalue on kooltaan noin 20 hehtaaria, mikä yksin tekee siitä Etelä-Espoossa merkittävän.

Maastokäynnin perusteella Sotatuomarinpuiston alueella on säilynyt Etelä-Espoon oloissa monipuolinen lehto- kangas- ja kalliometsien kokonaisuus. Etenkin kuvioilla 3, 4 5 ja 6 sekä paikoin kuviolla 1 on merkittävästi eri-ikäistä, useista puulajeista koostuvaa lahoppua maassa ja pystyssä. Maastokäynnillä kuvion 5 länsiluoteisosasta havaittiin liito-oravan jätöksiä useiden kuusten ja haapojen juurelta. Myös muualla on lajille soveliaita metsiä.

Maisematyölupahakemuksessa Sotatuomarinpuiston seitsemälle kuviolle (kuviot 1-7, yht. 7,5 ha) on esitetty poimintahakkuuta ja/tai pienpuuston hoitoa. Alueen luontoarvojen takia esitetyt toimenpiteet vaativat tarkempaa rajaamista ja suunnittelua.

Maastokäynnin perusteella pienpuuston hoitotarve rajoittuu hyvin selvästi alueen ulkoilureittien lähivyöhykkeelle. Maastokäynnillä ei havaittu tarvetta mittavammalle huonokuntoisten puiden poiminnalle, joskin yksittäisiä, ulkoilureittien, teiden ja tontin reunojen kannalta ongelmallisia puita alueella toki on.

Luontoarvojen näkökulmasta pääosa luonto-ongelmista vältetään, mikäli toimenpiteet rajataan maisematyöluvassa reittien, teiden ja tonttien reunoihin, kolohaapoja ei kaadeta ja pääosa kaadettavista isommista puista jätetään maalahojuksi metsiin.

Alla on lyhyesti luonnehdittu kuvioiden luonnetta, luontoarvoja ja hoitotarvetta.

Kuvio 1: Maisematyöluvan toimenpidekuvauksen perusteella on mahdotonta arvioida kaadettavien puiden määrää ja sijaintia. Tämän pohjalta ei siis voi arvioida toimenpiteen järkevyyttä sekä mahdollisesti aiheutuvia luonto-, virkistys- ja maisemahaittoja. Vallihaudat ovat jo tällä hetkellä hyvin näkyvillä, joten niitä ei kannata hyväksyä tekosyyksi laajempaan kuusten kaatamiseen alueelta. Kaadettavien kuusten määrä ja sijainti on syytä ohjeistaa tarkemmin ja lisäksi on syytä määrätä ainakin pääosa kaadettavista puista jätettäväksi kuviolle maalahojuuna.

Kuvion sijainti antaa perusteita kuvion asutukseen tai ulkoilureitteihin rajoittuvien reuna-alueiden pienpuuston hoitoon sekä yksittäisten huonokuntoisten puiden alas ottoon. Kuvion keski- ja pohjoisosiin on jo aikaisemmin annettu muodostua lahoppua, joten mitään perustetta kaadettujen isojen runkojen poisviennille ei tällä toimenpidekierroksella ole. Jatkossa maahan jätettäviä lahoppurunkoja ei kannata aikaisempaan tapaan pätkiä liikaa.

Kuvio 2: Monipuolinen lehtokuvio, joka toimii hyvänä näkymäsuojana vanhainkodin ja Kehä I:n välillä. Pohjoiselta ulkoilureitiltä ei maastokäynnillä havaittu ilmeisiä turvallisuusriskejä muodostavia puita (kuvion eteläraja ei tarkasteltu). Mikäli kuviolta kaadetaan isompia puita, ainakin osa rungoista kannattaa jättää kuviolle maalahojuksi.

Kuvio 3: Arvokas lahoppuustoinen lehtokuvio (METSÖ I), jonka halki kulkee virkistyskäyttöä vahvasti ohjaava metsäpolku. Vallihaudat ovat riittävässä määrin näkyvissä, joten esitetylle pienpuuston vähentämiselle ei ole perusteita. On syytä rajata kuvion toimenpiteet pelkästään siihen, että arvioidaan, onko tonttien laidassa kaatumavaarallisia puita. Jos näitä on, niin nämä sopivat hyvin kaadettavaksi maalahojuksi.

Kuvio 4: Arvokas lahoppuustoinen kangas- ja lehtometsä (METSÖ I), jonka halki kulkee metsäpolku. Kuviolla on myös Espoossa harvinaista haapalahoppua ja hyvä liito-oravapotentialiaali. Mahdollinen hoitotarve on vähäinen ja rajautuu kuvion itäreunan tonttien laitaan. Jos kuviolta

kaadetaan isompaa puustoa, ne kannattaa jättää maalahopuiksi.

Kuvio 5: Iso ja monipuolinen kuvio, joka sisältää sekä lehtoa että lehtomaista kangasmetsää. Kuvion pohjoisosa on säilynyt puustoltaan luonnontilaisen kaltaisena vanhana sekametsänä (METSÖ I), kuvion eteläpuolisko on jossakin vaiheessa harvennettu (METSÖ II-III). Kuviolla kasvaa merkittävä määrä vanhoja haapoja ja kuusia. Pohjoispuolisko on myös melko lahopuustoinen, eteläosassa lahopuuta on vähemmän.

Kuvion länsiosan halki kulkevan metsäpolun varrelta paikallistettiin useita (4 kpl) liito-oravalle sopivia kolohaapoja, liito-oravan jätöksiä löytyi useiden järeiden kuusten juurelta (mm. KKJ 6681655:3380264, KKJ 6681608:3380251). Mikäli alueelta kaadetaan lahovikaisia vanhoja haapoja, on hyvät mahdollisuudet syyllistyä luonnonsuojelulain rikkomiseen.

Maastokäynnillä kuvion sisäosissa ei havaittu toimenpidetarpeita. Kuvion mahdollinen toimenpidetarve rajoittuu kuvion länsilaitaan (vanhainkodin piha-alueen reuna) sekä eteläreunaan (tonttien reuna).

Alueen virkistyskäyttö tapahtuu lähes kokonaan Sotaviskaalinpolkua pitkin. Kyseinen metsäpolkumainen reitti vaikutti olevan tällä hetkellä sekä toimiva (= pienpuusto ei tunge polun päälle) että melko turvallinen (=lahovikaisia puita ei ole roikkumassa polun päällä tai lähituntumassa). Jossakin vaiheessa 2020-luvun alkupuolisko on perusteltua vähentää polun lähivyöhykkeen (max. 2 m) pienpuustoa, mutta toimenpiteellä ei ole erityistä kiirettä.

Kuviolla on jo nyt näkyvästi lahopuuta. Tätä luontoarvon keskeistä osaa kannattaa vahvistaa jättämällä mahdolliset kaadettavat isommat puu maalahopuiksi.

Kuvio 6: Biotoopeiltaan ja puustoltaan hyvin vaihteleva mäki, jota monipuolistavat juoksuhaudat. Virkistyskäyttö ohjautuu hyvän polkuverkoston kautta. Alue on ollut pidempään metsänhoidon ulkopuolella ja sen alueelle on muodostunut monipuolisesti eri puulajeja sisältävää lahopuuta. METSÖ I-luokan kallio- ja kangasmetsän kriteerit täyttyvät. Pienpuuston maltillinen hoito polkujen varsilla ei aiheuta luontohaittoja, laajempi puuston käsittely tarpeetonta.

Kuvio 7: Vanhojen suojuspuiden alle kehittynyt nuori sekametsä rinteessä. Kuvio rajautuu kahdelta reunalta tiehen, yhdeltä reunalta tontteihin ja yhdeltä reunalta vanhainkotiin. Kuviolla on myös vallihautoja. Esitetty pienpuuston ryhmittäinen hoito on perusteltua.

Vastine tähän huomautukseen pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteeseen virpi.sahi@slf.

Espoon ympäristöyhdistyksen puolesta,

Espoossa 13.9.2017

Virpi Sahi
puheenjohtaja

Anni Simola
sihteeri

